

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2015/2016

BØK 3541 Økonomi- og virksomhetsstyring

Studium

Bachelorstudiet i regnskap og revisjon (2. år), Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon (2. år), Bachelorstudiet i økonomi og forretningsjus (3. år), Bachelorstudiet i økonomi og ledelse (3. år)

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og foretaksøkonomi

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Dette kurset bygger på BØK 3411 Finans og økonomistyring I, BØK 3421 Finans og økonomistyring II og BØK 3531 - Finansregnskap og regnskapsanalyse. Kurset er strukturert i henhold til en generisk styringssyklus og forholder seg til realistiske virksomhetsproblemer. Kurset fokuserer på planlegning og styring av verdiskapningsprosessen og relevant beslutningsstøtte for verdiskapning, både i situasjoner der strategien er gitt og i situasjoner med strategiske korreksjoner, basert på læring.

Læringsmål

Kunnskapsmål

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om:

- Hvordan fagområdet økonomi- og virksomhetsstyring forholder seg til verdiskapning og om hvordan styring av strategisk prosess kan operasjonaliseres ved bruk av balansert målstyring
- Realitetsteste planer og tiltak med bruk av budsjetter
- Den ressurs- og posisjoneringsbaserte forklaringen på verdiskapning og konkurransemessige fortrinn/ulempes
- Verdikjedebeskrivelser som grunnlag for analyser av prosesser og aktiviteter
- Inntekts- og kostnadsrelevans
- Aktivitetsbaserte kostnadsteori og kalkulasjon
- Lean-filosofien og flerdimensjonal prosessanalyse for å effektivisere verdikjeden
- Sentrale finansielle prestasjonsmål og måling av effektivitet.

Ferdighetsmål

Studentene skal tilegne seg ferdigheter når det gjelder:

- Vurdere kausalitet og egnethet av suksessfaktorer og ytelsesmål i balansert målstyringssammenheng samt utarbeide strategikart i konkrete caser.
- Utarbeide og analysere budsjetter for å måle og vurdere finansielle virkninger av planlagte tiltak.
- Fordele og analysere kostnader i en aktivitetsstruktur, herunder fordeling av kostnader mellom avdelinger og mellom aktiviteter, fra aktiviteter til produkter og kunder og mellom utnyttet og ledig kapasitet.
- Utarbeide én- og flerperiodiske lønnsomhetskalkyler i forbindelse med sentrale beslutningsproblemer.
- Korrigere regnskapstall, beregne finansielle måltall og tolke disse.

Holdningsmål

Studentene skal opparbeide en bevissthet om virksomhetsstyring som et kontekstuell fag, der interessekonflikter og etiske normer påvirker styringen.

Forkunnskaper

(BØK 3411 Finans og økonomistyring I og BØK 3421 Finans og økonomistyring II), (BØK 1113 Økonomistyring og BØK 1121 Finans I) eller tilsvarende.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Gjønnes, Svein H. og Tor Tangenes. 2013. Arbeidsbok til Økonomi- og virksomhetsstyring. 2. utg.

Anbefalt litteratur

Emneoversikt

Del 1: Planlegning og styring av verdiskapningsprosessen

Om økonomi- og virksomhetsstyring
Strategiske mål og kritiske suksessfaktorer
Strategikart og strategiske temaer
Ytelsesmål, validitet og reliabilitet
Budsjettets formål og forhold til andre styringsverktøy
Budsjetter som verktøy for å teste finansielle og kapasitetsmessige virkningen av mulige planer
Prestasjonsmåling med finansielle måltall

Del 2: Beslutningsstøtte for verdiskapning

Verdidrivere, kostnadsdrivere og verdikjedeanalyse
Ressurs- og kostnadsbegreper
Inntekts- og kostnadsrelevans
Fordeling av kostnader til og mellom kostnadssteder
Kalkulasjon med vekt på ABC

Del 3: Fra analyse til forbedring

Lean-filosofien
Flerdimensjonal prosessanalyse

Dataverktøy

Excel er et egnet program for flere av kursets problemstillinger.

Læreprosess og tidsbruk

Kurset gjennomføres ved forelesninger, foreleserledet oppgavegjennomgang og selvstudier (lesing av litteratur og øvelser/oppgaver med og uten obligatorisk innlevering). I løpet av kurset skal hver student levere tre obligatoriske innleveringer.

Gjennom kurset skal studentene arbeide med 2 – 4 caser fra privat og offentlig sektor. Casene som skal brukes, velges fra en caseportefølje med caser fra tjenesteytende og vareproduserende virksomheter i privat og offentlig sektor.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger om teori	14
Deltakelse på foreleserledet oppgavegjennomgang	14
Deltagelse i casediskusjoner og casegjennomgang	14
Arbeid med kursets caseprogram, individuelt og i grupper, som organiseres av studentene selv.	48
Forberedelser til forelesninger (ca 1,5 time per time med forelesninger og foreleserledet oppgavegjennomgang)	63
Arbeid med obligatoriske innleveringer (ca 4 timer i gjennomsnitt per innlevering)	12
Eksamensforberedelser	35
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Plenumssamlingene vil bestå av forelesninger over deler av pensum og gjennomgang av oppgaver. De delene av pensum som ikke blir dekket gjennom forelesninger eller ved plenumsgjennomgang av oppgaver, forutsettes det at studentene arbeider med på egenhånd. Forelesningene og den foreleserledede oppgavegjennomgangen legger til grunn at studentene stiller forberedt til timene (dvs. at studentene har lest pensum og løst oppgaver før forelesningene starter).

For at studentene skal få tilbakemelding på egen progresjon og for at de skal få trening i å løse eksamensrelevante oppgaver, vil det i løpet av semesteret bli lagt ut oppgaver (tester) på It's learning.

BI Nettstudier

Nettlærer vil benytte It's learning for å publisere fagstoff, oppgaver og digitale læringsressurser, og studentene gis mulighet til å kommunisere med nettlærer og medstudenter. Det gjennomføres intensivundervisning på samlinger i starten av semesteret og før eksamen. Nettstudentene tilbys også en studieguide. Studieguiden skal være supplement til pensumlitteraturen ved å bidra med leseplaner, relevante arbeidsoppgaver, referanser og kommentarer til kursets pensum.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger (helgesamlinger)	8
Forberedelser til oppgavegjennomgang	30
Arbeid med pensumstoff, oppgaver og oppgaver/aktiviteter	127

på It's learning	
Eksamensforberedelser	35
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Ressursbruk

14 timer - Teoribasert forelesning
14 timer - Foreleserledet oppgavegjennomgang
14 timer - Plenumsdiskusjon av caser
3 timer i administrasjon av læreprosessen.
45 timer totalt

Eksamen

Kurset avsluttes med en 5 timers individuell skriftlig eksamen

Eksamenskode(r)

BØK 35411 - Skriftlig eksamen, teller 100 % av karakteren i BØK 3541 Økonomi og virksomhetsstyring, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Rentetabeller og BI-godkjent eksamenskalkulator. Under punktet eksamensinformasjon på studentportalen @bi, finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok (https://at.bi.no/NO/Pages/Exa_Hjelpemidler-til-eksamen.aspx).

Kontinuasjon

Kontinuasjon tilbys hvert semester.

Studenter som ikke får bestått på skriftlig eksamen eller som ønsker å forbedre karakteren, kan ta ny kontinuasjonseksamen ved senere gjennomføring av eksamen.

Tilleggsinformasjon